

בס"ד תמוז תשפ"ד יולי 2024

תכנית הלימודים בתנ"ך חמ"ד לכיתות י'-י"ב תשפ"ה

תכנית הלימודים המחייבת בתנ"ך, בנויה על רצפי ידע וכרונולוגיה שהם בסיס לכל למידה והבנה של תקופת התנ"ך, אישי התנ"ך והמאורעות המתרחשים בו. לפיכך, יש להקפיד ולשמור על הרצף. התכנית השלימה, יסודי ועל יסודי, בנויה על לימוד שני מחזורים בחומשים ובנביאים ראשונים אחד ביסודי ואחד בתיכון (ספר מלכים נלמד רק פעם אחת בתיכון, ספר בראשית שלוש פעמים - ביסודי בחטיבה ובתיכון), וכן על טעימות מספרי נביאים אחרונים וכתובים בכיתות התיכון.

תכנית הלימודים לעולים תפורסם בנפרד באתר תנ"ך [במשבצת עולים](#).

חטיבה עליונה (כתות י' – י"ב)

תכני לימוד של כתות י' – י"ב כוללים שלוש יחידות חובה.

כיתה י' - יחידה א': פרקי עיון במדבר, פרקי עיון ובקיאות במלכים.

כיתה י"א - יחידה ב': פרקי עיון בבראשית, עיון ביונה, פרקי עיון בישעיהו, מגילת רות, ופרקים בתהלים.

תלמידים הנבחרים ב 3 יח"ל יבחנו על פרקי בקיאות במלכים ב'

כיתה י"ב - יחידה ג': סוגיות לעיון בדברים, עיון בפרקים בירמיהו, עיון בפרקים ביחזקאל, עזרא ונחמיה.

תלמידים הנבחרים ב 3 יח"ל יבחנו על פרקי בקיאות במלכים ב'

ביחידות ב ו ג ניתן להיבחן בשתי רמות. רמת בסיס ורמת הגבר.

יחידות ההגבר

החל ממחזור י' תשפ"ג (מסיימי תשפ"ה) תלמידי הגבר (5 יח"ל) יבחנו ביחידות הבסיס ברמת הגבר, בבחינת הגבר

חיצונית (בקיאות), ובשני נושאי הגבר בהבחנות פנימית (יחידת הגמול ויחידה נוספת לבחירה).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידה א' - כתה י'

תכנית הלימודים המוצעת להלן מיועדת לכלל תלמידי ביתה י' **ללא תלות במסלול הלמידה בו בחרו**. פירוט על מתווי הלמידה השונים יופיע בחוזר מפמ"ר.

בכיתה י' ילמד בתורה חומש במדבר ובנביא ספר מלכים. באתר מופיעות [יחידות הוראה](#) שילוו את המורים בהוראת הספר.

הערכות חלופיות

בנוסף למבחנים יש לקיים בכיתה י' הערכה חלופיות על החומר הנלמד. באתר במשבצת [חלופות בהערכה](#) מוצעות הערכות חלופיות רבות ומגוונות. משימות להערכה חלופית חדשות ומחודשות מצויות במרחב הפדגוגי. על פיהן יש לבנות את תכנית העבודה וההערכה.

תורה: חומש במדבר

מספר שיעורים מינימלי	הפרקים	הנושא
2	ט'	פסח שני
2	ט'-ו'	מסע בני ישראל לכיוון ארץ ישראל
3	י"א	תלונות בני ישראל ומינוי הזקנים
3	י"ב	דברי מרים ואהרון על משה
5	י"ג-י"ד	חטא המרגלים
2	ט"ו (פסוקים נבחרים)	מצוות הפרשת חלה וציצית
6	ט"ז-י"ז	קרח ועדתו
2	י"ט	פרה אדומה
3	כ'	מי מריבה ומות אהרון
2	כ"א	נחש הנחושת ומלחמת סיחון
2	כ"ה	פנחס
1	כ"ו	המפקד השני
4	כ"ז, ל"ו	בנות צלפחד ומינוי יהושע
1	כ"ח-כ"ט	הקרבת
2	ל"ב	שנים וחצי השבטים

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

שימו לב לנושאי רחב אליהם ניתן להתייחס לאורך הלימוד בחומש במדבר

1. מנהיגות בספר במדבר
2. מעבדות לחירות - הגעגועים למצרים
3. תלונות בני ישראל – השוואה בין שמות ובמדבר
4. החיים במדבר והשפעתם על ישראל (השוואה לספר דברים)

נביאים: ספר מלכים

פרקים ופסוקים בספר	יחידת הלימוד
מלכים א: פרק א פסוקים לב-מ פרק ב פסוקים א-ד; י-יב פרק ג פרק ד פסוקים א-ז; כ פרק ה פרק ו פסוקים א; לז-לח פרק ז פסוקים א-יב פרק ח פסוקים י-יא; כב, כט, מא, נב פרק ט פרק י פרק יא פסוקים א-יג; יד; כג	יחידה 1 מלכות שלמה
פרק יא פסוקים כו-מג פרק יב פרק יד פרק טו פרק טז פסוקים א-כח	יחידה 2 פילוג המלוכה
פרק טז פסוקים כט-לד פרק יז פרק יח פרק יט פרק כא מלכים ב': פרק ב פסוקים א-טו	יחידה 3 אליהו ואחאב
פרק ח פסוקים טז-כט פרק ט פרק י פרק יד פרק טו פסוקים א-יב	יחידה 4 מהפכות ותמורות

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

פרק טו פסוקים יג-לח פרק טז פרק יז פרק יח פרק יט פסוקים א-ז, כ, לב-לז פרק כ פסוקים א-ו; כ-כא	יחידה 5 הכיבוש האשורי וגלות ישראל
פרק כא פרק כב פרק כג פרק כד פרק כה	יחידה 6 סופה של ממלכת יהודה וחורבן המקדש

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידה ב' - כתה י"א

כיתה י"א - יחידה ב': פרקי עיון בבראשית, עיון ביונה, פרקי עיון בישעיהו, מגילת רות, ופרקים בתהלים

תלמידים הנבחרים ב 3 יח"ל יבחנו על פרקי בקיאות במלכים ב'

תלמידים שניגשים ל 5 יח"ל יבחנו על פרקי בקיאות מספר מלכים א - ב בבחינה חיצונית נפרדת בכיתה י"א או לחילופין בכיתה י"ב.

סוגיית רוחב (רשות): השנה נציע **לבחירה** לימוד סוגיית רוחב בפרקי אברהם. לפירוט הפרקים בסוגייה זו ראו בהמשך.

תורה חומש בראשית

שימו לב: בתשפ"ה פרק ד מחליף את פרק יא במסגרת לימוד פרקי הבריאה

הנושא	הפרקים
פרקי הבריאה	
בריאת העולם	א'-ב'
חטא אדם הראשון	ג'
קין והבל	ד' (פסוקים א'-ט"ז)
פרקי אברהם ושרה	
לך לך	י"ב
ברית בין הבתרים	ט"ו
ברית המילה ושינוי השם	י"ז
אברהם והמלאכים, משפט סדום	י"ח
עקידת יצחק	כ"ב
פרקי יצחק ויעקב	
הולדת הבנים, הבכורה והברכה	כ"ה (פסוקים י"ט-ל"ד), כ"ז, כ"ח (א-ט)
יציאת יעקב לחרן – סולם יעקב	כ"ח, י - כב
פגישת יעקב ועשו	ל"ב - ל"ג
פרקי יוסף ואחיו	
חלומות יוסף ומכירתו	ל"ז
יוסף ואחיו	מ"ב-מ"ג
נאום יהודה	מ"ד
התגלות יוסף לאחיו	מ"ה
מות יעקב וקבורתו, מות יוסף	נ

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

נביאים וכתובים:

שימו לב: מגילת רות התווספה לתכנית הלימודים, יחידת בטחון והשתדלות הוסרה מתכנית הלימודים

(1) ישעיהו פרקי חובה

תלמידי 5 יח"ל	תלמידי 3 יח"ל	הפרקים	הנושא
כולו	כולו	א'	חזון ישעיהו
כולו	א'-ד'	ב'	חזון הר בית ה'
א'-ז'	א'-ז'	ה'	משל הכרם
א'-י'	א'-י'	י"א	חזון האחרית
כולו	כולו	נ"ח	השגת קרבת ה'
א' - י"א	א' - י"א	מ	נחמת ירושלים
א' - י'	-----	נ"ד	נחמה

ישעיהו מורחב לתלמידי 5 יח"ל

הפרקים	הנושא
ו'	הקדשת ישעיהו
ז', א'-י"ז	ישעיהו ואחז
י', ה'-ל"ד	מסע סנחריב

(2) ספר יונה

(3) מגילת רות

(4) תהלים: כ"ג, קכ"א, קכ"ו, ק"ל, קמ"ה תוספת לתלמידי חמש יחידות: מזמור ק"ז

(5) תלמידי 3 יח"ל מלכים ב פרקים יד (החל מפסוק כג) – יט (תלמידי 5 יח"ל נבחרים בפרקי מלכים במסגרת בחינת הבקיאות)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידת הבקיאות כיתה י"א תשפ"ה

תלמידי י"א תשפ"ה יבחנו בפרקים שנלמדו בספר מלכים בשנה"ל תשפ"ד במסגרת מיקוד הפרקים שנקבע בעקבות מלחמת חרבות ברזל. מצורפת רשימת הפרקים. לאחר דיוק בחומר נוכחנו שעלינו להוסיף כעשרה פסוקים לצורך קריאה רצופה של הפרקים שנבחרו במיקוד. הפסוקים שהתווספו מסומנים בצהוב. בעת החזרה על הפרקים שנלמדו המורים יתנו את דעתם להשלמת פסוקים אלו.

שימו לב - הבחינה בתשפ"ו תעשה בעז"ה על התכנית המלאה של ספר מלכים! אי לכך אנו ממליצים לבוגרי י"א תשפ"ד שלמדו את פרקי מלכים במסגרת מיקוד החירום, להיבחן בי"א תשפ"ה ולא לדחות את הבחינה לכיתה י"ב תשפ"ו.

פרקים ופסוקים בספר	יחידת הלימוד
מלכים א: פרק א פסוקים לב-מ פרק ב פסוקים א-ד; י-יב פרק ג פרק ד פסוקים א-ז; כ פרק ה פרק ו פסוקים א; לז-לח פרק ז פסוקים א-יב פרק ח פסוקים י-יא; כב, כט, מא, נב פרק ט פרק י פרק יא פסוקים א-יג; יד; כג	מלכות שלמה
פרק יא פסוקים כו-מג פרק יב פרק יד פרק טו פרק טז פסוקים א-כח	פילוג המלוכה
פרק טז פסוקים כט-לד פרק יז פרק יח פרק יט פסוקים א-ד, טו - כא פרק כא מלכים ב': פרק ב פסוקים א-טו	אליהו ואחאב
פרק יז פסוקים א - כג פרק יח פסוקים א - כז פרק יט פסוקים א-ז, כ, לב-לז	הכיבוש האשורי וגלות ישראל
פרק כא פסוקים א-יח פרק כב פרק כג פסוקים א - ח, יט - ל, לו - לז פרק כד פרק כה פסוקים א-יב, כז - ל	סופה של ממלכת יהודה וחורבן המקדש

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

שאלת בגרות בראשית רוחב – פרקי אברהם

החל מתשפ"ה נציע בבחינת הבגרות, בשתי רמות לימוד 3 ו 5 יח"ל, שאלה נוספת לבחירה לתלמידים שלומדים את אחד הנושאים בספר בראשית במסלול רוחב. מסלול זה כולל פרקים רבים יותר בספר בראשית ברמות עיון שונות. במסלול זה ירכשו התלמידים ידע רחב בספר בראשית וכן יקנו מיומנויות שיסייעו בידם להיות לומדי תורה עצמאיים. המורים המעוניינים ללמד את הפרקים המוצעים במסלול רוחב ישתתפו בשלושה מפגשים ויקבלו ליווי לאורך הוראת הפרקים.

פרקי הרוחב ילמדו השנה במסגרת פרקי אברהם.

הפרקים הם: יב, יג, טו, טז, יז, יח, יט (פסוקים א-כט), כב, כג.

שימו לב: פרק כב, ילמד גם ביחידה זו כפרק עיון ע"פ רשימת הפרשנים שבאתר

נושאי רוחב ביחידה

עבודת ה': תפילה, ניסיונות, אמונה והשגחה.

עם ישראל: בחירת אברהם, הבטחת הזרע.

ארץ ישראל: הבטחת הארץ, מסעות בארץ, מסירות לארץ ישראל.

משפחה: זוגיות, עקריות, בכורה ובחירה.

ערכים ומוסר: שכר ועונש, מצבי מחלוקת, חסד, אחריות ומחוייבות.

בשנים הבאות ילמדו פרקי רוחב בסוגיות נוספות בספר בראשית.

המעוניינים לשמוע פרטים נוספים על המסלול מוזמנים לפנות לנועה דוקוב במייל: dokov2@gmail.com

יחידה ג' - כתיב י"ב

מבוא

הספרים הנלמדים בכיתה י"ב: נושאים בספר דברים, פרקי ירמיהו, ויחזקאל, עזרא ונחמיה (חגי לתלמידי 5 יח"ל).
 תלמידי 3 יח"ל ילמדו פרקי בקיאות בספר מלכים

(1) תורה: חומש דברים

פרק	הנושא
פרקים ד-יא הקדמה חיזוק אמוני לקראת הכניסה לארץ (מעמד הר סיני ועשרת הדברות, שמע ישראל, והיה אם שמוע) "הארץ הטובה" - המפגש עם ארץ ישראל כמתנה וכאתגר (פרק ח, פרק יא)	יחידת הפתיחה
1. פתוח תפתח – דיני צדקה 2. דיני צבא ומלחמה 3. לא תוכל להתעלם – אחריות ציבורית 4. הנהגה – מלך שופט כהן ונביא	יחידת המצוות תלמידי 3 יח"ל ילמדו שתיים מתוך ארבע סוגיות, תלמידי 5 יח"ל ילמדו שלוש מתוך ארבע סוגיות
(פרקים כו-לד) מצוות "מקרא ביכורים" כמענה לאתגר המפגש עם "הארץ הטובה" הברית בערבות מואב, פרשת התשובה, ובחרת בחיים (הקהל-רשות), מותו של משה	יחידת הסיכום

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידות המצוות (להלן מופיעה רשימת הפרקים. פירוט הפסוקים הנדרשים בכל מצווה הוא על פי המופיע באתר)

יחידת פתח תפתח	מבוא - עקרונות מנחים פרק טו - שמיטת כספים והלוואה פרק טו - הענקה לעבד עברי פרק כג - איסור נשך פרק כד - דיני משכון פרק כד - הלנת שכר פרק כד - מתנות עניים [המחויבות כלפי העניים בנביאים - לתלמידי 5 יח"ל]
יחידת דיני המלחמה	מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר פרק כג - שמירת המחנה פרק כד - נקי יהיה לביתו פרק כה - מלחמת עמלק
מצוות ההנהגה	מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים פרק יז - בי"ד גדול וזקן ממרא פרק יז - המלך פרק יח - כהן פרק יח - נביא
לא תוכל להתעלם	מבוא פרק טז - מינוי שופטים פרק יט - ערי מקלט פרק כא - עגלה ערופה פרק כא - בן סורר ומורה פרק כב - השבת אבידה וטעינה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

(2) נביאים וכתובים: [מלכים ב לתלמידי 3 יח"ל], ירמיהו, יחזקאל, עזרא ונחמיה [חגי – לתלמידי 5 יח"ל]

5 יח"ל	3 יח"ל	הנושא
-----	פרקים כ"א – כ"ה	מלכים ב מימי מנשה ועד לחורבן
א' ז' (פסוקים א-טו), כ"ו כ"ז כ"ח ל"ו (פסוקים א-כח) ל"א (פסוקים א-יט) ל"ב	א' ז' (פסוקים א-טו), כ"ו --- כ"ח ל"ו (פסוקים א-כח) ל"א (פסוקים א-יט) ---	ירמיהו הקדשת ירמיהו נבואת היכל ה' ומשפט ירמיהו עול השעבוד לבבל נביאי השקר המגילה וקריעתה ע"י יהויקים נבואת נחמה קניית השדה מחנמאל
ל"ו (פסוקים א-טו) ל"ז (פסוקים א-יד) ל"ז (פסוקים טו-כח)	ל"ו (פסוקים א-טו) ל"ז (פסוקים א-יד) ל"ז (פסוקים טו-כח)	יחזקאל עברו ועתידו של עם ישראל חזון תחיית העצמות היבשות חזון איחוד הממלכות
פרקים א'-ג', ד' (פסוקים א'-ה', כ"ד); ה' (פסוקים א'-ב'), ו'-ז'	פרקים א'-ג', ד' (פסוקים א'-ה', כ"ד); ה' (פסוקים א'-ב'), ו'-ז'	עזרא
פרקים א'-ה', ו' (פסוק ט"ו), י', י"ב (פסוקים כ"ז-מ"ג), י"ג (פסוקים ו', ט"ו-ל"א)	פרקים א'-ה', ו' (פסוק ט"ו), י', י"ב (פסוקים כ"ז- מ"ג), י"ג (פסוקים ו', ט"ו- ל"א)	נחמיה
פרקים א', ב' (פסוקים א-ט)	-----	חגי לתלמידי חמש יחידות

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידות הלימודים המוגברות לחמש יח"ל בהערכה בית ספרית

נושא חובה:

הגמול – התמודדות אמונית (בכיתה י"ב)

נושאי בחירה:

התלמידים ילמדו את אחד מנושאי הבחירה הבאים:

- (1) דמויות מופת*
- (2) ארבעה נביאים
- (3) פרשנות רש"י רמב"ן
- (4) 'קום והתהלך'***
- (5) ארץ ישראל במחשבת המקרא

בית ספר רשאי לבנות נושא אחד מבין הנושאים כנושא בית ספרי הבנוי מתוכן אחר, ולהעריך אותו בהערכה בית ספרית, באישור מפמ"ר.

*מורה שירצה ללמד את דמויותיהן של רחל ולאה במקום אחת מדמויות המופת, יפנה לקבלת חומרי הוראה והנחיה מטפת הלפרין מאולפנת עפרה: tafathal@gmail.com

**בתי ספר המעוניינים ללמד את יחידת קום והתהלך יצרו קשר עם מדריכת תנ"ך אסתר גרוסברג grosbergaa@gmail.com